

אֶלְדָּנוֹת

לְעֵלְמָנוּ עֵבֶת

פְּרָשַׁת כִּי תָבוֹא

כס"ז, ע"א

רֹאה שֶׁהַתַּפְלִין פְּסוּלוֹת

וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ (כח, י).

פַּעַם פָּנָה הַרְה"ק ה'לֵב שִׁמְחָה זִיע"א אֶל בַּחֲזוֹר כְּבֵן חֲמֵשׁ עָשָׂרָה וּשְׁאֵלוֹ אִם הִגִּיעַ לְמַצּוֹת וְאִם הֵנוּ מֵנִיחַ כָּבֶד תַּפְלִין. הֵלֵךְ מִהָרַם לְמִסֵּר אֶת תַּפְלֵיָהּ לְבִדְיָקָה, וְהָיוּ נִמְצְאוֹת, אָכֵן, פְּסוּלוֹת. כְּאִשֶּׁר עָשָׂה לוֹ הַמַּעֲשֶׂה כְּנֶפֶס בְּקֶרֶב הַחֲסִידִים, וְאֵלּוּ הִחֲלוּ לְהַרְעִישׁ עִמּוֹ, הִגִּיעוּ הַדְּבָרִים גַּם לְאַזְנוֹיָם שֶׁל רַבְּנֵינוּ. נִעְנָה בְּבִטּוֹל וְאָמַר: גַּם זֶה לִי מוֹפֵת!... הֲלֹא בְּמִפְרָשׁ נֶאֱמַר (דברים כח י) 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ', וְדָרְשׁוּ עַל כֵּן בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ו.) אֵלּוּ תַּפְלִין שֶׁבְּרָאשׁ, הֲרִי לָנוּ מִפְרָשׁ שֶׁאֵפְלוּ עִם הָאָרֶץ מִסְגָּל לְרֹאוֹת וּלְהַבְחִין, אִם הַתַּפְלִין כְּשֵׁרוֹת אוֹ לֹא.

כְּאִשֶּׁר סִפֵּר לוֹ פַּעַם בְּהַתְּפַעְלוּת, עַל אֶחָד מִבְּנֵי הַמַּשְׁפָּחָה, אֲשֶׁר שָׁאַל אֶת תַּפְלֵיָהּ שֶׁל יָדָיו, וּבִטָּרֵם הִסְפִּיק לְהַנִּיחַ, הַחֲזִירָן לְבַעֲלֵיהֶן וְהֵאִיץ בּוֹ לְמִסֵּר אֶת הַתַּפְלִין לְבִדְיָקָה, וְהָיוּ אָכֵן נִמְצְאוֹת פְּסוּלוֹת. גַּם כָּאֵן, הֵבִיט בּוֹ רַבְּנֵינוּ בְּמִסְפָּר בְּתִמְהוֹן, וְלֹא הִבִּין כֵּלָל, מָה הַחֲדוּשׁ בַּדָּבָר, וְהַתְּפַעְלוּת זוֹ עַל שֵׁם מָה (לִבְּסֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל 'ח"ב ע"מ רלו).

יִרְאָ שְׁמִים בְּסִתֵּר וּבִגְלוּי

כְּתַב הַרְה"ק ה'אֱמֶרִי נַעֲם זִיע"א (פֶּרֶשׁת תְּצַוָּה): לְבָאֵר נֶסַח שֶׁל 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אֶדָם יִרְאָ שְׁמִים בְּסִתֵּר וּבִגְלוּי', וּלְכַאֲרָה הֲלֹא כְּתוּב (מִכָּה ו ח) 'וְהִצַּנֵּעַ לִכְתּוֹב עִם אֱלֹקֶיךָ'. אֶף הַעֲנִין, שֶׁבְּאַמֶּת עֶקֶר הָעֲבָדוֹת צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּהִסְתָּר מִכָּל בְּנֵי אָדָם, אֲמֵנָה הִירָאָה צְרִיכָה כָּל כֵּן לִהְיוֹת בּוֹעֵרֶת בְּתוֹךְ לְבֹו עַד אֲשֶׁר מִמִּילָא נִכָּר עַל פְּנֵיו, וְנִבְרַע עַד תַּפְרָץ חוּצָה שְׁלֹא בְּרִצּוֹן הָאָדָם כָּלָל, יַעַן שֶׁלְּבֹו מֵלֵא כָּל גְּדוּתָיו, וְאִין בְּאַפְשָׁרִי לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּהִסְתָּר. וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כח י) 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי

שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ'. וְלִזְוֶה מַעֲשֶׂה הַצְּדִיקִים וְהַתְּנוּעוּתֵיהֶם נוֹשָׂאִים חֵן בְּעֵינֵי כָּל, וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (סוֹכָה מֵט ב) כִּי מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ חֵן בִּידוּעַ שֵׁיִשׁ בּוֹ יִרְאֵת שְׁמִים. וְנִכָּר עַל פְּנֵיהֶם מִה שֵׁיִשׁ בְּתוֹכָם פְּנִימִיּוֹת לְבָבָם הַטְּהוֹר. וְזֶהוּ 'בְּסִתֵּר וּבִגְלוּי', אֲשֶׁר כָּל כֵּן צְרִיךְ לִהְיוֹת מַעֲשִׂיָה בְּטוֹב, שֶׁאֵף שֶׁאֵתָּה עוֹשֶׂה כָּל מַעֲשִׂיָה בְּסִתֵּר, עִם כָּל זֹאת יִתְגַּלֵּוּ לְחוּץ וְיִדְעוּ הַכָּל כִּי ה' אֵתָּה.

וְהֵנָּה בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים נִקְרָא זֹאת בְּשֵׁם אֹר פְּנִימִי וְאֹר מְקִיף. וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרִים הַמוֹשְׁלִים, לְמַשֵּׁל כְּשֶׁשׁוֹפְכִין מִשְׁקָה בְּתוֹךְ כָּלִי, וְהַמִּשְׁקָה הוּא מִרְבָּה שֶׁאִין בְּכֵחַ הַכָּלִי לְקַבֵּל, יוֹצֵא הַמּוֹתֵר עַל דְּפְנֵי הַכָּלִי, וּמְקִיף דְּפְנֵי הַכָּלִי מִכָּל צֶדֶד, וְכִי שְׂרֹאָה הַמִּשְׁקָה טוֹפֵחַ עַל דְּפְנֵי הַכָּלִי, יוֹדֵעַ בּוֹדָאִי מִה בְּתוֹכּוֹ. כֵּן כְּשֶׁהַקֶּב"ה מַשְׁפִּיעַ אוֹרוֹת בְּלֵב הָאָדָם, וְיִרְאֵת שְׁמִים בּוֹעֵר בְּקֶרְבּוֹ כָּל כֵּן עַד שֶׁאִין בְּכֵחוֹ לְהִסְתָּר, וְצְרִיךְ לְהַתְּגַלּוֹת עַל פְּנֵי הָאָדָם, וְנִכָּר בְּהִפְרָת פְּנֵיו תִּכּוֹן לְבָבוֹ, נִקְרָא זֹאת בְּשֵׁם פְּנִימִי וּמְקִיף.

דּוֹקָא כְּשֶׁמִּתְיָרָאִים

צֵא וְלִמַּד כְּמָה גְּדוֹל עֲנִין הַפֹּאֶת. פַּעַם בֹּא יֵלֵךְ אֶחָד עִם אָבִיו לְהַרְה"ק מִהַר"ד מִבְּעִלְזָא זִיע"א לְרֹאצְפֶּרֶט, וְהַפֹּאֶת שֶׁל הַיֵּלֵךְ לֹא הָיוּ נִרְאִים. וְאָמַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ לְהַיֵּלֵךְ: 'דִּי גֵיִסֵּט שׁוֹיִן אוּיָר אַזוּי' [-הָאֵם גַּם אֵתָּה כְּבֶר הוֹלָה כֵּךְ?] וּמַשְׁךְ הַרְה"ק הַפֹּאֶת שֶׁלּוֹ שִׁיָּהָ נִרְאָה. הַתְּנַצֵּל אָבִיו: הָיוֹת שֶׁנִּסְעָנוּ בְּרִפְּתָה וְהָיוּ שֵׁם הָרַבָּה אֲנָשִׁי חֵיל וּפְחָדָנִי, וְלִכֵּן הִתְבַּאֲתִי אֶת פֹּאֲתִי. אָמַר הַרְה"ק: אֲדַרְבָּה כְּשֶׁמִּפְחָדִים מֵהֶם יֵשׁ לְגָלוֹת אֶת הַפֹּאֶת, דְּכִתִּיב 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ'.

סִגְלָה לִזְכָּרוֹן

פַּעַם אַחַת דָּרַשׁ אִישׁ אֶחָד מִהַרְה"ק ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' מֵאֶלְכָּסְנֶדֶר זִיע"א סִגְלָה

לְזַכָּרוֹן. אָמַר לוֹ ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל', שִׁירְחֶץ כְּמָה פַּעֲמִים בְּיוֹם אֶת חוּט הַשְּׁדָרָה בְּמִים קָרִים. עֲמַד עַל יָדוֹ עוֹד אִישׁ וְאָמַר, שְׁגָם הוּא צְרִיךְ עֲצָה לִזְכָּרוֹן. וְשָׂאֵל, אִם עָלָיו לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ הַסִּגְלָה. עֲנָה לוֹ ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל': עֲבוּרָךְ יֵשׁ לִי סִגְלָה אַחֲרָת: תִּקֵּים אֶת הַכְּתוּב 'לֹא תִתּוֹרִי אַחֲרֵי עֵינֶיכֶם אֲשֶׁר אֲתֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם' עַל יָדִי זֶה זֹכִים 'לְמַעַן תִּזְכָּרוּ'.

וְסִפֵּר הָרַב הַחֲסִיד ר' מִשֶּׁה אֶהֱרֵן בּוֹיִם, שֶׁהִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ לְפָנָיו שִׁיִּצְכָה לִזְכָּרוֹן טוֹב וְשִׁיִּזְכֹּר כָּל מָה שִׁיִּלְמַד. עֲנָה לוֹ ה'יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל': עֲצָה הִיא עַל זֶה לִהְיוֹת בְּבַחֲנִית בּוֹר סִיד שֶׁאִין מֵאֲבָד טְפָה, דְּהֵינּוּ לִהְיוֹת נִזְהָר בְּמַדַּת יְסוּד שֶׁזֶה סִגְלָה לִזְכָּרוֹן, וְעַל יָדִי זֶה זֹכִים לִהְיוֹת בּוֹר סִיד שֶׁאִינוֹ שׁוֹכֵחַ שׁוֹם דְּבָר (תַּפְאֶרֶת רַבּוֹתֵינוּ אוֹתִיוֹת נ-נא).

כְּפִי הַשְּׁמִירָה כֵּן הַזְכָּרוֹן

עַל הַפְּסוּק (דברים כו יג): 'לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי' הִבִּיא הַרְה"ק ה'לֵב שִׁמְחָה זִיע"א: הַגָּאוֹן מִדְּעֵנְבוֹרֶג רַבִּי יוֹסֵף רֶאזִין ז"ל זָכַר כָּל הַש"ס. הוּא הָיָה פַּעַם אֶצֶל הַשֹּׁפֶת אֲמֵת ז"ל, וְכִאֲשֶׁר הֵלֵךְ, אָמַר הַשֹּׁפֶת אֲמֵת, שֶׁמִּזְכָּרוֹנוֹ נִכָּר שֶׁהָיָה שְׁמוֹר כְּלוֹ בְּקִדְשָׁה. זֶה י"ל הַכּוֹנֵה 'לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ' וְלִכֵּן 'לֹא שִׁכַּחְתִּי'. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ בִּירוּשָׁלַיִם 'אֵית לָךְ מִיָּמָר עַל אוֹתוֹ הַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ בְּשׁוֹכֵחַ', עַל דְּרָךְ דְּבָרֵי הַשֹּׁפֶת אֲמֵת הַנ"ל 'לֹא עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי', אֲמֵנָם כֵּן, כְּפִי הַשְּׁמִירָה כֵּן הַזְכָּרוֹן. וּבְמִשְׁנֵה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל בּוֹר סוֹד וְכו'. רֵאִיתִי שֶׁבֶּא אֶחָד לְפָנַי רַבִּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ ז"ל וְקָבֵל שְׁסוּבֵל עַל שִׁכְחָה. וְהַשִּׁיב לוֹ, שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְתִשְׁוִבָה מִגַּעַת עַד כִּסֵּא הַכְּבוֹד וְאִין שִׁכְחָה לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדָה. וְאוּלַי כָּל שָׁכֵן וְקָל וְחֹמֶר 'לֹא עֲבַרְתִּי' וְגו' 'וְלֹא שִׁכַּחְתִּי'.

(סִפֵּר סִפִּיר וִיהִלּוּם - לְהַרְבֵּה הַגָּאוֹן רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל פּוֹמֶרֶנֶץ שְׁלִיט"א)

אִילוֹ אַרְבַּעַת פְּסוּקִים רְצוּפִים מִפְּרָשַׁתְנוֹ נִקְרָאִים בְּלִיל הַחַג, אֵךְ לֹא בְּבֵית הַכִּנְסָת?

חִידוֹן אֶלְדָּנוֹת - נוֹשֵׂא פֶּרֶסִים

פֶּתֶרֶן חֲחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפְרֹסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתֵרִים נִכְוָה יִכְנָסוּ לְהַגְלִילָה אִי"ה

עַל סִידוֹר מִתִּיבָתָא מִנְחָה מַעֲרִיב בְּהוֹצָאת "עוֹז וְהַדָּר". אֶת הַפְּתוּרוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֵלֵינוּ עַד לַיּוֹם שְׁנִי

לְמַסְפֵּר פֶּקֶס: 077-470-26-81

אוֹ לְמִייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּקָה וְטַלְפוֹן.

בְּרֹאשׁ הַדָּף לְצִיין "עוֹבֵר חִידוֹן לְנוֹעַר".

פֶּתֶרֶן חֲחִידָה - פֶּרֶשׁת בְּמַדְבָּר:

ש. אִיזָה שֶׁבֶט הִיָּה הַמַּסְפֵּר שֶׁלּוֹ שׁוּנָה מְכַל שָׁאֵר הַשְּׁבָטִים?

ת. הַמַּסְפֵּר שֶׁל שְׁבֶט גֹּד - שְׁבֶט גֹּד הוּא הַשְּׁבֶט הַיְּחִיד שֶׁהַמַּסְפֵּר שֶׁלּוֹ מִסְתִּיִּים בְּמַסְפֵּר שֶׁל עֲשִׂירִיּוֹת שֶׁל עֶשֶׂר, הַמַּסְפֵּר שֶׁלָּהֶם מִסְתִּיִּים בְּחִמִּישִׁים.

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוֹר מִתִּיבָתָא מִנְחָה מַעֲרִיב בְּהוֹצָאת "עוֹז וְהַדָּר":

פֶּרֶשׁת בְּמַדְבָּר:

ה' יִצְחָק הַרְצוּג מִבְּנֵי בְּרֶק.

